

Spis treści

Wstęp (Leszek Zasztowt)	11
Wprowadzenie	17
Podziękowania	24

Rozdział 1

Rodzina i dzieciństwo w Warszawie.	25
Dziadek Grabowski – pierwszy poeta esperanto	25
Rodzice – historia pewnego mezaliansu	25
Dzieciństwo w przedwojennej Warszawie	31
Przeprowadzka na ulicę Długą 25	37
W obliczu wojny	41
Życie codzienne w okupowanej stolicy	44
W sąsiedztwie żydowskiego getta	47

Rozdział 2

Konspiracja i powstanie warszawskie	55
W Szarych Szeregach	55
„Decision at the bridge”	63
Grupa Bojowa „Krybar”	68
Harcerska Poczta Polowa	71
W roli kuriera w kanałach i przez linię frontu	76
Ponownie wśród harcerzy	85
W kompanii „Bradla”	89

Rozdział 3

W niemieckiej niewoli	99
W drodze do obozu	99
Stalag X B w Sandbostel	103
Na służbie u generała	110

Rozdział 4

W zachodniej Europie – trudne drogi wyboru	117
Wreszcie na wolności	117
Francja – wędrówki po niepewnym gruncie	120
We Włoszech – pod opieką generała Andersa	133

Rozdział 5

Na brytyjskim żołdzie i w cywilu – blaski i cienie życia

na wyspach	151
Znowu w obozie	151
Londyn – pierwsze kroki w cywilu	158
Ścieżki polskiej i brytyjskiej edukacji	164
Plany małżeńskie i <i>American dream</i>	170

Rozdział 6

Chicago, Chicago	175
Pierwsze kroki w USA – imigrant na dorobku	175
Najlepsze uniwersytety i największe wyzwania	187
W kręgach chicagowskiej Polonii i strukturach NiD	189
Kongres Polonii Amerykańskiej	193
Jadwiga June Kruszevska z domu Sadowska	199
W środowisku akademickim	206
Obywatelstwo amerykańskie a sprawy polskie	214
Studia doktoranckie	220

Rozdział 7

Rok 1959: Pionierskie badania na polsko-niemieckim

pograniczu	229
Przez Europę Zachodnią do Polski	229
Powrót do rodzinnego miasta i kontakty z polskimi naukowcami	231
Instytut Zachodni w Poznaniu i podróże po Ziemiach Zachodnich	236
Polska późnych lat 50. – różne punkty widzenia	243
Tajna misja po wizycie u kardynała Stefana Wyszyńskiego	249

Rozdział 8

Znowu w Chicago – pomiędzy pracą naukową

a działalnością polonijną	255
Pierwsze kontakty z Jerzym Giedroyciem i paryską „Kulturą”	255
Kierując Polskim Związkiem Akademików w Stanach Zjednoczonych	257
Utworzenie Katedry Literatury Polskiej na Uniwersytecie Chicagowskim	262
Na froncie zimnej wojny. Tajna dystrybucja książek do Polski	273

Wśród polityków i naukowców w sprawie uznania polsko-niemieckiej granicy	279
Na finiszu pracy nad doktoratem – dylematy naukowe i polityczne	283
Książka The Oder-Neisse Boundary and Poland's Modernisation	289

Rozdział 9

Profesor pogranicznych uniwersytetów	292
Na amerykańsko-kanadyjskim pograniczu.	292
El Paso – teksasński uniwersytet przy granicy z Meksykiem	299
Nowe wyzwania – w obliczu dyskryminacji rasowej	302
O specyfice amerykańsko-meksykańskiego pogranicza i ruchu <i>Chicano</i>	304
Cross-kulturowe Centrum Badań Etnicznych	309
Pionierzy studiów o pograniczach	313
Holocaust Museum, sponsoring i lokalne inicjatywy obywatelskie	319
Ekspert do spraw państw bloku sowieckiego	324

Rozdział 10

Powroty – nad Wisłę i na Kresy Wschodnie	331
Badacz w podróży	331
Kolejne wizyty w Związku Radzieckim i postsowieckiej Rosji	341
Śladami Polaków w Moskwie i na Kresach	346
Jako wice-prezes Kongresu Polonii Amerykańskiej	359
Z młodzieżą w Szkole Letniej i jako przewodnik wycieczek	366
W kręgu rodziny i przyjaciół	370

Bibliografia	405
Summary	407
Indeks nazwisk	409
Indeks nazw geograficznych	419